PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R.
I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 130 (229) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 5 października 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

„Izwiestja" 4.X. przeciwstawiają wyjaśnienie z Warszawy, jakoby wizyta Marszałka Piłsudskiego w Bukareszcie była poprostu aktem kurtuazji — uwagi prasy rumuńskiej, która ma twierdzić, iż jest bezcelowem ukrywać, że celem narad Marszałka Piłsudskiego w Bukareszcie było opracowanie programu przyszłej wojny przeciwko Z. S. R. R. „Izwiestja" zaznaczają, że „wizyty grzecznościowe" ze strony Polski przybierają w ostatnich czasach charakter epidemiczny. Temu obowiązkowi grzeczności czynią przedewszystkiem zadość wojskowi polscy, odbywający podróże do krajów Bałtyckich i na Bałkany.

Izwiestja 3.X. donoszą z Kijowa, iż przemówienie wojewody Józewskiego spowodowało oburzenie nie tylko wśród ludności ukraińskiej U. S. R. R., lecz również wśród zamieszkałych na Ukrainie sowieckiej Polaków. Polskie pismo sowieckie „Sierp" otrzymuje liczne uchwały wieców polskich. Uchwały te piętnują z oburzeniem imperjalistyczną politykę Piłsudskiego i jej kierowników — imperjalistów angielskich i francuskich.

Prawda 2.X. w art. wstępnym, zatytułowanym „Józewszczyzna", porusza kwestję przemówienia wojewody wołyńskiego p. Józewskiego. Przemówienie to spowodowało falę protestów w U. S. R. R., która „zagrożona jest przez napad Józewskich". Protesty te musiały wykazać imperjalistom polskim całą niezniszczalność kombinacyj Warszawa-Kijów oraz planów utworzenia zależnej od Polski Ukrainy. Opinja sowiecka spodziewała się, że rząd polski zrozumie konieczność lojalnego ustosunkowania się do swych zobowiązań międzynarodowych. Nie było wypadku, aby dygnitarz państwowy nie był ukarany i odwołany ze stanowiska po wygłoszeniu takiego przemówienia, jakie wygłosił wojewoda wołyński. Rząd polski ograniczył się do wydania komunikatu, w którym zapewnił, iż treść przemówienia p. Józewskiego nieściśle odtworzona była przez pisma. Świadczy to o solidaryzowaniu się rządu polskiego z wystąpieniem p. Józewskiego. Józewski pozostał na stanowisku i brał nawet udział w zjeździe wojewodów w Warszawie, referując na tym zjeździe zagadnienia narodowościowe. Jest to nowy dowód solidaryzowania się rządu polskiego z polityką p. Józewskiego. Należy stwierdzić, iż poseł Wołoszynowski, „Przegląd Wołyński" i „Głos Prawdy" solidaryzowali się z treścią przemówienia p. Józewskiego. Przemówienie to jest odzwierciadleniem agresywnej polityki polskich kół rządowych w stosunku do Związku sowieckiego. Sytuacja wewnętrzna Polski powoduje wzrost nastrojów rewolucyjnych w masach proletarjackich i chłopskich oraz równoległy wzrost nastrojów awanturniczych wśród militarystów polskich. Faszyzm polski dąży wewnątrz państwa do dyktatury wojskowej, zaś zewnątrz — do zatargów międzynarodowych. Rządowcy polscy mówią otwarcie o monarchji i cezaryźmie. Przyszły Cezar polski prowadzi w Rumunji rokowania o rozszerzenie podstaw konwencji polsko-rumuńskiej. Równocześnie w Rydze odbywa się narada kierowników wywiadu Polski i państw bałtyckich, w Rewlu odbywają się również narady wojenne, zaś oficerowie polskiego sztabu generalnego podróżują po państwach bałtyckich. W 1920 roku klęska polaków w Kijowie zadała cios planom federalistycznym imperjalizmu polskiego. Józewscy usiłują wskrzesić rok 1920. Dążąc do oderwania Ukrainy sowieckiej od Z. S. R. R. tępią jednocześnie objawy ukraińskiego życia kluturalnego na Ukrainie zachodniej. Projekty polskie skazane są na niepowodzenie. Tendencje wojownicze Polski stanowią jednak groźbę dla pokoju w Europie wschodniej. Imperjaliści polscy występują w roli agentów wielkich mocarstw imperjalistycznych przeciwko Z. S. R. R. Robotnicy i chłopi polscy oraz narody, gnębione przez imperjalizm polski, dołożą starań aby nie pozwolić faszyzmowi polskiemu na urzeczywistnienie jego zamiarów. O ile zaś militaryści polscy zaryzykują nową awanturę, spotkają się ze zwartym frontem mas pracujących. Próba realizacji projektów Józewskiego będzie końcem faszyzmu polskiego.

Prawda 2.X. podaje wiadomość o decyzji władz gdańskich, które wydaliły z powrotem na terytorjum polskie kilku wysiedlonych z Polski do Gdańska emigrantów rosjan oraz wiadomość o wysiedleniu kilku

rosjan z Polski pod wspólnym tytułem: „Jedni emigranci tiali wyjeżdżają z Polski, inni wracają".

Raboczaja Moskwa 28.IX donosi, że komitet wykonawczy międzynarodówki komunistycznej zajął się na podstawie uchwały XI kongresu międzynarodówki kwestją sytuacji w polskiej partji komunistycznej. Komitet uchwalił zwrócenie się do tej partji z orędziem, które nawoływać ma komunistów polskich do zwalczania prawicowych prądów oportunistycznych i tendencji frakcyjnych w partji, do udziału w t. zw. samokrytyce, do zwalczania niebezpieczeństwa biurokracji władz partyjnych oraz do zbliżenia partji z klasą robotniczą. Ogłoszenie tego orędzia będzie w życiu polskiej partji komunistycznej poważnym krokiem do likwidacji walki frakcyjnej, która rozkłada obecnie partję i zagraża upadkiem polskiej sekcji międzynarodówki.

SYTUACJA GOSPODARCZE W POLSCE.

Prawda 2.X. omawia w korespondencji z Warszawy (Wolskiego) sytuację gospodarczą w Polsce, malując ją w ciemnych barwach. Korzystna konjunktura, wytworzona po wydarzeniach majowych w roku 1926, minęła bezpowrotnie. Potęga Piłsudskiego nie jest w stanie stworzyć nowej a tak korzystnej dla Polski sytuacji, jak strajk górniczy w Anglji. Żadna dyktatura nie ochroni Polski przed niebezpieczeństwem kryzysu gospodarczego.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Raboczaja Moskwa 30.IX. donosi w sprawozdaniach z przebiegu dzielnicowych konferencyj w Moskwie o notowanym na tych konferencjach ożywieniu akcji „trockistów". Zwolennicy Trockiego wzmocnili swe stanowiska w moskiewskiej organizacji partyjnej i prowadzą walkę przeciwko kierownictwu partji, wykorzystywując chwilowe trudności rządu sowieckiego. Propaganda „trockistów" nacechowana jest demagogją. Równocześnie działają w organizacji partyjnej prądy prawicowe oraz istnieją nastroje burżuazyjno-demokratyczne. Wszystkie te zjawiska stanowią niebezpieczeństwo, które musi być należycie zwalczane przez partję.

Raboczaja Moskwa 29.IX. donosi, że komitet wykonawczy międzynarodówki komunistycznej pracuje nad rozpatrywaniem sytuacji w partjach komunistycznych Francji i Austrji.

Raboczaja Moskwa 28.IX. ogłasza skład prezydjum komitetu wykonawczego międzynarodówki komunistycznej. Należą doń, między innemi: Bucharyn, Katajama, Kołarow, Bela Kun, Kuusinen, Łozowski, Manuilski, Mołotow, Próchniak, Piatnicki, Remmele, Semar, Stalin, Telman, Chitarow, Klara Cetkin, Szmeral i Ember. Do sekretarjatu politycznego prezydjum międzynarodówki należą: Barbé, Belle, Bucharyn, Kuusinen, Wołotow, Piatnicki, Remmele, Serra, Czyu-Wito, Szmeral i Ember.

Prawda 26.IX. ogłasza przemówienie członka C. K. partji Mołotowa na wszesowieckiej naradzie redaktorów pism pism sowieckich w Moskwie. W przemówieniu tem poruszył Mołotow zagadnienie opozycji w partji, stwierdzając ożywienie akcji zwolenników Trockiego. Opozycjoniści usiłują wykorzystać pewne osłabienie zwalczania opozycji w partji, rozpowszechniając pogłoski o chorobie Trockiego oraz oszczerstwa pod adresem kierowników polityki partyjnej. Mołotow wezwał redaktorów pism sowieckich do bezwzględnego zwalczania nastrojów opozycyjnych na łamach prasy.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Ekonomiczeskaja Żizń, 30.IX. ogłasza wywiad z Rykowem o głównych zadaniach nowego roku gospodarczego w ZSRR. Rykow oświadczył, iż budowa „Dnieprostroju" ukończona będzie w przewidywanym terminie. Rząd U. S. R. R. będzie musiał się zastanowić w najbliższej przyszłości nad rozstrzygnięciem kwestji wyzyskania energji tej olbrzymiej elektrowni. Dotychczas sprawy tej nie rozstrzygnięto. Dalsza zwłoka jest niedopuszczalna. Należy rozpocząć budowę zakładów przemysłowych, które mają korzystać z energji „Dnieprostroju". Zwlekanie z tą budową unicestwi korzyści powstania elektrowni. Dalej należy dbać o ukończenie prac nad budową kolei turkiestańsko-syberyjskiej. Na Ukrainie sowieckiej rząd Z. S. R. R. będzie musiał przyjść z pomocą ludności dotkniętej klęską nieurodzaju.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Izwestja 30.IX. podają, że członkowie delegacji finlandzkiej na finlandzko-sowieckiej konferencji w sprawie ustalenia kontroli celnej na wodach zatoki Fińskiej opuścili Moskwę i wyjechali do Helsingforsu w celu uzyskania od swego rządu instrukcji w zakresie prowadzenia dalszych rokowań.

Wozrożdenje 30.IX. donosi, że w Paryżu ukazać się ma tygodnik polityczny „Jewrazijec". Redakcja tego pisma, które ma być organem odłamu eurazyjskiego emigracji rosyjskiej, składać się będzie z Efrona, Rodzewicza i księcia Czcheidzego.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Bakinskij Raboczyj 18.IX. Niebezpieczna gra (o przemówieniu Józewskiego).

Saweckaja Biełoruś 21.IX. Polityczne krętactwa Warszawy.

Poslednija Nowosti 30.IX. Tajemnica zgonu Łaszewicza.

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.